

Q.P. Code : 23613

(2½ Hours)

[Total Marks : 75

- N.B. :** (1) All questions are **compulsory**.
(2) All questions carry **equal marks**.

1. Examine the events leading to the outbreak of the Revolt of 1857. **15**
OR
Describe the reasons for the failure of the Revolt of 1857. Also write a note on the nature of the Revolt of 1857.
2. Explain the contribution of Brahma Samaj and Arya Samaj in the Movement of Social & Religious Reformation. **15**
OR
Discuss about the foundation of Indian National Congress.
3. Explain the role of the Moderates Congress in the Indian National Movement. **15**
OR
Evaluate the Non-Co operation Movement took place in Gandhi Era.
4. Explain the main features of Indian Constitution. **15**
OR
Give a brief account about the integration of Indian Princely States with special reference to the role played by Sardar Vallabhbhai Patel.
5. Write notes on **any two** : **15**
(a) Effects of the Revolt of 1857.
(b) Economic Nationalism.
(c) Revolutionary Nationalism.
(d) Principles of India's Foreign Policy.
-

TURN OVER

(मराठी रुपांतर)

(२^१/_४ तास)

(एकूण गुण : ७५)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. १८५७ च्या उठावास कारणीभूत झालेल्या घटकांचे परीक्षण करा. १५
किंवा
१८५७ च्या उठावातील अपयशाच्या कारणांचे वर्णन करा, तसेच १८५७ च्या उठावाच्या स्वरूपावर टीप लिहा.
२. सामाजिक व धार्मिक सुधारणा चळवळीत ब्राह्मोसमाज व आर्यसमाज यांचे योगदान स्पष्ट करा. १५
किंवा
राष्ट्रीय काँग्रेसच्या स्थापनेविषयी चर्चा करा.
३. भारतीय राष्ट्रीय चळवळीतील मवाळवादी काँग्रेसची भूमिका विशद करा. १५
किंवा
गांधी युगातील असहकार चळवळीचे परीक्षण करा.
४. भारतीय राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १५
किंवा
भारतीय संस्थाने विलिनीकरणाच्या संदर्भात सरदार वल्लभभाई पटेलानी केलेल्या कामगिरीचा थोडक्यात आढावा घ्या.
५. टीपा लिहा (कोणतेही दोन) : १५
(अ) १८५७ च्या उठावाचे परिणाम.
(ब) आर्थिक राष्ट्रवाद.
(क) क्रांतिकारी राष्ट्रवाद.
(ड) भारतीय परराष्ट्र धोरणाची तत्त्वे.